

CORONA ALS ONBEDOELDE KATALYSATOR BINNEN EEN SOCIALE INNOVATIE

Gepubliceerd op 25 juni 2020 at <https://www.hanze.nl>

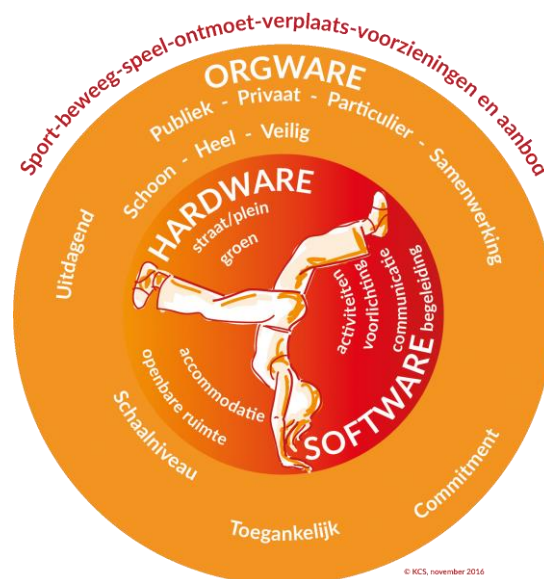
Corona heeft het zelfinitiatief en de creativiteit van actoren in Europapark, gericht op een actieve en gezonde leefstijl, vergroot!

Communities voor gezondheid

In het EU-Erasmus+ project [Communities of Practice for Healthy Lifestyle \(COP4HL\)](#) wordt op initiatief van de Hanzehogeschool gewerkt aan een actieve en gezonde leefstijl van bewoners, werkenden en studenten in de wijk Europapark in Groningen. Deze twaalf jaar oude wijk kenmerkt zich door een grote campus van het mbo, veel bedrijven, een voetbalstadion en een toenemend aantal bewoners. Het idee van het project is om onder meer de werkzame mechanismen van een sociale innovatie op wijkniveau boven tafel te krijgen.

Sociale innovatie

Samenwerken aan een sociale innovatie vergt tijd, waarin veel aandacht gaat naar relaties en afstemming van taal, denkbeelden, de richting, de strategie en de gebruikte middelen. Door het ontwikkelproces leren mensen vanuit allerlei rollen (eindgebruiker, privaat, publiek, professioneel etc.) gezamenlijk hun eigen leefomgeving duurzaam te innoveren.

Door de brede samenstelling van de leergemeenschap als uitgangspunt te nemen ontstond er als vanzelf ook een brede doelstelling binnen het Europapark. In de oorspronkelijke oriëntatie, vanuit met name de sport/gezondheidsprofessionals, uit de initiële projectgroep moest de associatie met actief en gezond resulteren in 'een verhoging van de hartslag'. In een open gesprek met deelnemers in de groep ontstond veel meer het uitgangspunt van een voorwaardelijk klimaat waarin men tot een brede opvatting van gezondheid kon komen. De input van onder meer landschapsarchitecten maar ook eindgebruikers op leeftijd zorgde voor een veel ruimere blik op het fenomeen: actief en gezond. Uiteindelijk hebben we (de leergemeenschap) met elkaar een concept omarmd waarin er aandacht en verbetering is voor de hardware, software en orgware van de community (Hoyng, J., & Eck, M., 2019). Waarbij hardware de harde infrastructuur is (wegen, pleinen, park etc.). De software de programma's uitgevoerd door (aspirant) professionals die inspelen op actief gezond-wensen van de eindgebruikers (Yoga, wandelavond etc.) en orgware in de vernieuwende wijze waarop we het met elkaar organiseren en lerend maken. De aandacht voor orgware won snel terrein toen bleek dat er in de wijk een grote behoefte bestond aan identiteitsvorming en meer gemeenschapszin. Toen we na ruim 50 keukentafelgesprekken de collectieve wensen van de bewoners presenteerden duurde het maar even of er ontstonden spontaan allerlei werkgroepjes die het voorwaardelijk klimaat om tot actieve en gezonde leefstijl te komen, wilde, vormgeven (veilig, groen, parkeren en recreatie). Naar verloop van tijd ontstonden er veel ideeën en initiatieven rondom het verbeteren van de actieve gezonde leefstijl en de leefomgeving binnen de wijk.

Corona

In het voorjaar van 2020 (half maart) veranderde het ritme van het Europapark van 'dagelijks +20.000 tijdelijke gebruikers' terug naar 1200 vaste bewoners. Studenten van het Noorderpoort en het Alfa-college en medewerkers van de Europapark-bedrijven werden verzocht om thuis te blijven. De lock down bij onder meer de Leyhoeve (woonlandschap voor 55-plussers met of zonder zorgvraag) zorgde ervoor dat bewoners niet eens een blokje om konden maken. Het Europapark stond even stil. Kort daarna kreeg de hardware in de vorm van het nieuw aangelegde park, die als een groene long door de wijk loopt, een heuse gedaanteverwisseling.

Waar in het verleden het park vooral als doorlooproute en enkele bootcampgroepjes werd gebruikt was er nu sprake van nieuwe actieve gebruikers op het buitenfitnessveldje. En is het park, meer als ooit tevoren, het decor van zoonbidders op de plek waar de eerste tekeningen van het stadsstrand waren gepositioneerd. Eveneens was er sprake van meerdere samenscholingen (met inachtneming van de Corona regels) van jeugd op de sportcourt. Eigenlijk kreeg, mede onder invloed van Corona, de openbare ruimte een gezicht in het Europapark als ooit tevoren. Zo worden er door bewoners van allerlei initiatieven opgepakt die het gebruik van het water in het Europapark stimuleren (o.a. vissen en stand up paddling). De bedrijven en organisaties in de leergemeenschap werden eveneens zwaar op de proef gesteld om op zoek te gaan naar nieuwe invullingen die mede bijdragen aan het bestaansrecht van COP4HL. Vanuit een lock down ontstond als vanzelf een intelligente opbouw in de orgware en software. Zo ontwikkelen de mbo-instellingen Noorderpoort en Alfa-college online leefstijllessen voor haar eigen mbo-studenten. Had de lokale fitnessclub al snel een bondje gesloten en afspraken gemaakt om fitness in het FC Groningen stadion aan te bieden. Kennelijk was dat wat er gezaaid is aan netwerk voor Corona uiteindelijk heel erg goed benut vanaf de lock down. Er was sprake van veerkracht en men wist elkaar snel te vinden. De burgerinitiatieven ontstonden in tijden van Corona als het ware vanzelf. Kennelijk kan een crisis als Corona ook bijdragen aan sociale innovatie in de wijk en deze als katalysator onbedoeld versnellen.

Online Conference COP4HL

Wilt u meer lezen over het project COP4HL en bent u geïnteresseerd in het ontwikkelen van actieve buurten of wijken volg dan de [link](#) voor de online conference "Creating Active Communities" op 8 oktober 2020.

Harold Hofenk, lectoraat Praktijkgerichte Sportwetenschap

Literatuur

Hoyng, J., & Eck, M. van (2019). *Whitepaper Speel, ren, fiets, skate, zwem, sup en bewandel... de route naar een beweegvriendelijke omgeving*. Ede: Kenniscentrum Sport.

Preskill, H., & Beer, T. (2012). *Evaluation NG Social INNOVATION*. Center for Evaluation Innovation